

EVROPSKA NEDELJA MOBILNOSTI

16 - 22. SEPTEMBRA 2024. GODINE

Tema godine: **Zajednički javni prostori**

Sa preko 70% građana Evrope koji žive u urbanim sredinama, u mnogim gradovima javlja se nedostatak javnih prostora. Prostor u kome svi ljudi, svi vidovi prevoza i aktivnosti imaju dovoljno mesta nudi veću društvenu jednakost, veću bezbednost u saobraćaju, manje buke, manje zagađenja vazduha i bolji kvalitet života. Stoga zajedničko korišćenje javnog prostora donosi mnoge koristi društvu.

Čak 70% smrtnih slučajeva na gradskim ulicama čine ranjive grupe učesnika u saobraćaju, pa je od suštinskog značaja da se tim grupama da prednost prilikom raspodele javnog prostora. Kako bi se ljudi podstakli da više pešače i voze bicikl, trebalo bi da postoji kvalitetnija namenska infrastruktura i saobraćajna pravila koja daju prednost pešacima i biciklistima. Organi uprave imaju mogućnost da sprovedu politike i izmene infrastrukturu tako da pruže podršku trajnom prelasku na održivu mobilnost. Konačno, gradove u kojima živimo oblikuju i naši individualni izbori.

Hajde da zajedno unapredimo zajedničke javne prostore!

Zajednički javni prostori i ciljevi EVROPSKE NEDELJE MOBILNOSTI:

- Poboljšanje kvaliteta života u gradovima i promovisanje infrastrukture u službi građana;
- Dopunjavanje drugih inicijativa EU, kao što su REPowerEU i Evropski zeleni dogovor;
- Olakšavanje upotrebe čistijih načina prevoza i promovisanje promene ponašanja kroz obezbeđivanje odgovarajuće infrastrukturne mreže, uslova i destinacija za aktivnu mobilnost i javnog prevoza.

1. Doživeti javni prostor na drugačiji način

Javni prostor je namenjen svima! Trebalo bi da bude dostupan svima za bezbednu upotrebu i uživanje, da omogućava kretanje pojedincima kao i društvenu interakciju.

Neka održiva mobilnost postane vidljiva: Promovišite alternative posedovanju automobila i edukujte građane o mogućnostima prevoza koje bi mogle da se koriste za postizanje istih ciljeva, npr. deljenje vozila (bicikli, automobila, e-skutera itd.), korišćenje teretnih bicikli, javnog prevoza i pešačenja. Održivi vidovi kretanja i princip „koristite - nemojte posedovati“ pomažu da se smanje gužve na putevima, zavisnost od automobila i prostor potreban za parkiranje svih vrsta ličnih prevoznih sredstava. Dinamičko upravljanje uličnim parkiranjem omogućava efikasnije korišćenje dostupnog ograničenog prostora duž trotoara za različite svrhe kao što je npr. pretvaranje zone za parking u zonu za utovar/istovar u određeno vreme i sl.

Budite primer: Lokalni zvaničnici, zaposleni u javnoj upravi i javne službe treba da koriste podsticaje koji doprinose održivom i aktivnom izboru prevoza. Na taj način mogu dati lični primer, iskusiti održivu transportnu politiku u praksi, i podići svest o potrebi da se izgradi visoko kvalitetna namenska infrastruktura. Opštinski vozni parkovi i javni prevoz takođe bi trebalo da dobiju dovoljna sredstva za prelazak na čistija i efikasnija vozila.

Zaštitite, poštujujte: Kampanje, planiranje prostora i propisi treba da skrenu pažnju na poštovanje najugroženijih - kao što su deca, pešaci, osobe sa smanjenom pokretljivošću i korisnici prevoza.

Oblikujte javni prostor u skladu sa budućim prioritetima: Javni prostor već vekovima postoji unutar gradova i naselja. Može da se razvije tako da daje prioritet održivoj i inkluzivnoj mobilnosti, posebno hodanju i biciklizmu.

Više na www.mobilityweek.eu

Министарство грађевинарства,
саобраћаја и инфраструктуре

СТАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЈА
ГРАДОВА И
ОПШТИНА
САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ

EVROPSKA NEDELJA MOBILNOSTI

16 - 22. SEPTEMBRA 2024. GODINE

Prvenstvo prolaza: Prava svih ljudi, uključujući aktivne korisnike prevoza, osobe sa invaliditetom i ranjive grupe, ne treba da budu predmet pregovora. Prostor treba da se deli na ravnopravan način, a posebno treba da se obezbedi poštovanje pešaka i osoba sa smanjenom pokretljivošću od strane drugih učesnika u saobraćaju.

Ko-kreacija: Ko-kreacija podrazumeva uključivanje zajednice, zainteresovanih strana i šire javnosti u proces planiranja. Idealno bi bilo da se to se odvija od samog početka. Razgovor sa susedima o kontekstu i željama lokalne zajednice podstiče njihovo uključivanje. Na taj način se sagledavaju različite perspektive, ideje, prevazilaze se potencijalne prepreke i generalno povećavaju se šanse za prihvatanje od strane lokalne zajednice.

Ponovno uspostavljanje „trećih mesta“: Parkovi, društveni centri, kafane i kafići, takozvana treća mesta pružaju mogućnosti za udobno, jeftino druženje izvan kuće i radnog okruženja. Takva mesta su sve važnija u javnom prostoru za kvalitet života i mentalno blagostanje.

2. Zajedničko preoblikovanje urbanog prostora

Prilikom obnove urbanog prostora potrebno je uključiti lokalnu zajednicu i uzeti u obzir različite korisnike i vidove prevoza. To će omogućiti da se prostor u saobraćajnim mrežama raspodeli tako da odgovara lokalnom kontekstu i da nastave da se koriste svi vidovi prevoza.

3. Školske ulice:

Stvaranje sigurnog prostora za aktivno putovanje

Stvaranje sigurnih školskih ulica nije važno samo za sigurnost naše dece - ove inicijative usmeravaju mlađe generacije ka sigurnijoj aktivnoj mobilnosti.

Preusmerite lokalni saobraćaj dalje od škola: Opštinska uprava i lokalne škole mogu da pokrenu zajedničku inicijativu da se poboljša pristup školama za pešake, bicikliste i javni saobraćaj. Ne preporučuje se težak motorizovani saobraćaj u blizini škola.

Razmenite primere dobre prakse: Postoji mnogo značajnih primera koji vam mogu pomoći pri kreiranju sigurnih školskih ulica. Standardizovani saobraćajni znakovi, obezbeđivanje pristupa aktivnim vidovima prevoza i prostor za njihovo parkiranje, primeri su koji se mogu primeniti na lokalnom nivou.

Edukujte roditelje i staratelje dece: Dovoženje u školu često stvara saobraćajne probleme, koji bi mogli da se reše kroz razgovor sa roditeljima. Uvođenjem zona bez automobila ili primenom drugih namenskih politika može da se stvori bezbedan prostor za decu.

Podučite sledeću generaciju: Važno je učiti o bezbednosti na putevima i podstaći učenike i roditelje da zajedno uživaju u šetnji i vožnji biciklom do škole, koristeći sigurne putanje.

Osigurajte pristupačnost za sve korisnike: Prilikom projektovanja ulica, raskrsnica i stanica javnog prevoza obezbedite dostupnost svim korisnicima, uključujući porodice svih uzrasta i osobe sa invaliditetom. To znači da treba uzeti u obzir širinu prostora, blizinu i brzinu saobraćaja, kao i fizičke elemente javnog prevoza (npr. liftove, nivoe platformi, pristup vozilima itd.).

Unapređena politika bezbednosti na putevima: Pogledajte države sa uspešnim nacionalnim strategijama za zaštitu ranjivih učesnika u saobraćaju i podrškom za kolektivni i aktivni prevoz. Primenite odgovarajuće koncepte na lokalnom nivou, gde god je to moguće.

Primena pravila parkiranja: Saobraćajna pravila moraju da budu u skladu sa kontekstom i potrebno je izdvojiti odgovarajuća sredstva za primenu propisa o parkiranju. Ovo se odnosi na parkiranje automobila, ali i na sigurno parkiranje za e-skutere i bicikle - kako bi se svima omogućio bezbedan prolaz.

Ravnomerna raspodela saobraćajnica: Izbegavajte infrastrukturu koja blokira ili uklanja prostor za aktivne vidove prevoza radi zadovoljavanja potreba drugih vidova prevoza. Tu spadaju signalizacija, osvetljenje, parking prostor i stanice za punjenje.

Podrška na nivou naselja: Smanjite brzinu na 30 km/h. Napravite bezbedne biciklističke staze koje su fizički zaštićene od motornih vozila. Povećajte kapacitet i radno vreme javnog prevoza. Prikupite povratne informacije od javnosti. Obratite se lokalnim organizacijama kako biste izradili planove za upravljanje mobilnošću.

4. Planiranje i projektovanje sigurnijih ulica

Planiranje i projektovanje sigurnijih ulica podrazumeva da se uzmu u obzir svi stanovnici i načini prevoza. Urbanisti treba da se (ponovo) edukuju kako da ravnomerno raspodele prostor na putevima i zaštite ranjive učesnike u saobraćaju.

